

A decorative graphic consisting of numerous thin, parallel green lines that curve and flow across the page, creating a sense of movement and depth. The lines are more densely packed in some areas, creating a gradient effect.

ESIOPETUKSEN OPPILASHUOLTO JA TURVALLISUUDEN EDISTÄMINEN

Muutos Salon varhaiskasvatus – ja esiopetussuunnitelman lukuun yhdeksän

1. Esiopetuksen oppilashuollon toteuttamisen tavoitteet ja toimintatavat

1.1 Oppilashuollon tavoitteet

Oppilashuollon tavoitteena on lapsen hyvän oppimisen, hyvän psyykkisen ja fyysisen terveyden sekä sosiaalisen hyvinvoinnin edistäminen ja ylläpitäminen.

1.2 Oppilashuollon toteuttaminen

Oppilashuoltoa toteutetaan ensisijaisesti ennaltaehkäisevänä koko esiopetusyhteisöä tukevana yhteisöllisenä oppilashuoltona. Tämän lisäksi lapsilla on oikeus yksilökohtaiseen oppilashuoltoon. Monialainen yhteistyö on oppilashuollossa keskeistä. Oppilashuoltotyötä ohjaavat luottamuksellisuus, kunnioittava suhtautuminen lapseen ja huoltajaan sekä heidän osallisuutensa tukeminen.

1.3 Oppilashuoltoryhmät

Salon kaupunki esiopetuksen järjestäjänä asettaa oppilashuollon ohjausryhmän ja yksikkökohtaiset oppilashuoltoryhmät. Yksittäistä lasta koskevat asiat käsitellään tapauskohtaisesti koottavassa asiantuntijaryhmässä, johon huoltajalle esitetään kutsu (Liite 2). Tietojen luovuttaminen muille, kuin ryhmän jäsenille tapahtuu vain huoltajan kirjallisella suostumuksella, huomioiden Perusopetuslaki 40§ 2 mom.

Jokaisella kolmella ryhmällä on omat tehtävät ja niiden perusteella määräytyvä kokoonpano. Kaikki oppilashuoltoryhmät ovat monialaisia, mikä tarkoittaa että ryhmässä on opetushenkilöstön lisäksi ikäryhmälle suunnattuja terveydenhoitopalveluja sekä psykologi- ja kuraattoripalveluja edustavia jäseniä sen mukaan kun käsiteltävä asia edellyttää.

Oppilashuollon ohjausryhmä vastaa opetuksen järjestäjäkohtaisen oppilashuollon yleisestä suunnittelusta, kehittämisestä, ohjauksesta ja arvioinnista.

Yksikkökohtainen oppilashuoltoryhmä vastaa esiopetuksen oppilashuollon suunnittelusta, kehittämisestä, toteuttamisesta ja arvioinnista. Jos esiopetus järjestetään koulun yhteydessä, voi esiopetuksen oppilashuoltoryhmä toimia yhdessä koulun oppilashuollon kanssa. Ryhmää johtaa opetuksen järjestäjän nimeämä edustaja. Palveluja tuottavat tahot päättävät yhdessä ryhmän

kokoonpanosta, tehtävistä ja toimintatavoista. Oppilashuoltoryhmä voi tarvittaessa kuulla asiantuntijoita. Ryhmän keskeinen tehtävä on yhteisön hyvinvoinnin ja turvallisuuden edistäminen sekä muun yhteisöllisen oppilashuollon toteuttaminen ja kehittäminen.

2. Esiopetuksen opetussuunnitelman yhteys lasten – ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan

2.1 Yhteys hyvinvointisuunnitelmaan

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma on yksi Salon kaupungin strategisista asiakirjoista. Suunnitelman sisällöstä on määrätty lastensuojelulain 12 §:ssä ja oppilas ja opiskelijahuoltolain 12 §:ssä. Kaupunginvaltuusto hyväksyy suunnitelman ja se on huomioitava kaupungin talousarviota ja -suunnitelmaa laadittaessa. Suunnitelma tarkistetaan kerran valtuustokauden aikana. Päävastuu ohjelman valmistelusta on sosiaalitoimella. Työryhmässä ovat edustettuina lastensuojelu, aikuissosiaalityö, nuorisopalvelut, terveyspalvelut, kasvatus- ja perheneuvola ja esi- ja perusopetus. Johtava sosiaalityöntekijä kutsuu ryhmän koolle.

Lastensuojelulaki 12 § määrittelee suunnitelman sisällöksi seuraavat asiat:

- lasten ja nuorten kasvuolot sekä hyvinvoinnin tila
- ehkäisevät toimet ja palvelut
- lastensuojelun tarve ja resurssit
- lastensuojelun palvelujärjestelmä
- yhteistyö
- suunnitelma ohjelman toteuttamisesta ja seurannasta

Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 12 § määrittelee suunnitelman sisällöksi seuraavat asiat:

- opiskeluhuollon tavoitteet ja paikallisen toteuttamistavan keskeiset periaatteet
- arvio opiskeluhuollon kokonaistarpeesta, käytettävissä olevista opiskeluhuolto- palveluista ja avustajapalveluista sekä tuki- ja erityisopetuksesta

- toimet, joilla vahvistetaan yhteisöllistä oppilashuoltoa ja oppilaiden varhaista tukea
- tiedot suunnitelman toteuttamisesta, seurannasta sekä opiskeluhuollon laadun arvioinnista

3. Yksikkökohtaisen oppilashuoltosuunnitelman laadintaa ohjaavat linjaukset

Salon kaupunki esiopetuksen järjestäjänä vastaa siitä, että oppilashuollon toteuttamista, arviointia ja kehittämistä varten laaditaan yksikkökohtainen oppilashuoltosuunnitelma. Suunnitelma on laadittava yhteistyössä esiopetuksen henkilöstön, huoltajien ja lasten kanssa.

Oppilashuoltosuunnitelma voi olla myös kahden tai useamman esiopetusyksikön yhteinen. Suunnitelma tarkistetaan vuoden kuluessa siitä, kun kunnan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma on tarkistettu. Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma hyväksytään kunkin kunnan kunnanvaltuustossa ja tarkistetaan vähintään kerran neljässä vuodessa.

Oppilashuoltosuunnitelmaan kirjataan menettelytavat, joilla esiopetuksen henkilöstö, lapset ja huoltajat sekä tarvittavilta osin yhteistyötahot perehdytetään suunnitelmaan. Samalla sovitaan suunnitelmasta tiedottamisesta edellä mainituille.

Yksikkökohtaiseen oppilashuoltosuunnitelmaan sisällytetään liitteen yksi mukaiset asiat.

4. Oppilashuoltosuunnitelman toteuttaminen ja seuraaminen

Salon kaupungin esiopetuksen oppilashuollon ohjausryhmä vastaa oppilashuollon yleisestä suunnittelusta, kehittämisestä, ohjauksesta ja arvioinnista. Palaute yksiköistä kerätään vuosittain ja käsitellään ohjausryhmässä.

Yksikkökohtaisen oppilashuoltosuunnitelman suunnittelusta, kehittämisestä, ohjauksesta ja arvioinnista vastaa yksikkökohtainen oppilashuoltoryhmä.

LIITTEET

- Liite 1. Yksikkökohtaisen oppilashuoltosuunnitelman sisällysluettelo
- Liite 2. Kutsu esioppilaan oppilashuoltotapaamiseen
- Liite 3. Oppilashuoltokertomus
- Liite 4. Kiusaamiseen puuttumisen suunnitelma
- Liite 5. Ohjeet kiusaamisen suunnitelman täyttämiseen
- Liite 6. Toimintaohje henkilöstölle: Lapsen kohdistuva uhka tai vaaratilanne

Liite 1

Salon kaupungin esiopetuksen yksikkökohtainen oppilashuoltosuunnitelma

1. Oppilashuollon kokonaistarve ja käytettävissä olevat oppilashuoltopalvelut

1.1 Oppilashuoltopalveluiden kokonaisuus.

Tähän kirjataan arvio esiopetusyksikön oppilashuollon kokonaistarpeesta ja käytettävissä olevista oppilashuoltopalveluista. Oppilashuollon kokonaistarve ja käytettävissä olevien oppilashuoltopalvelujen määrä ilmoitetaan sen mukaisena, mitkä ne ovat suunnitelmaa valmisteltaessa. Arviota voidaan tarpeiden muuttuessa tarkistaa.

Lisäksi huomioidaan esiopetusyhteisön ja ympäristön tarpeet, asuinalueen erityispiirteet sekä tehostettua ja erityistä tukea tarvitsevien lasten määrä esiopetuksessa

1.2 Ruokailu

1.3 Esioppilaiden kuljetuspalvelut

1.4 Avustajan tuki

(Varhaiserityiskasvatuksen erityisavustajat)

1.5 Neuvolapalvelut

(lastenneuvola ja varhainen perhetyö)

1.6 Psykologipalvelut ja koulukuraattoripalvelut

(koulupsykologit ja kuraattorit)

Esioppilaat, joille on muodostunut jo aikaisemmin asiakassuhde kuntoutuspalveluihin, ohjataan ensisijaisesti olemassa olevien palvelujen piiriin.

Lapselle ja hänen huoltajalleen on järjestettävä mahdollisuus keskustella henkilökohtaisesti oppilashuollon psykologin tai kuraattorin kanssa viimeistään seitsemäntenä esiopetuspäivänä sen jälkeen, kun lapsen huoltaja on tätä pyytänyt.

Esiopettajan on otettava viipymättä yhteyttä oppilashuollon psykologiin tai kuraattoriin, jos hän arvioi, että lapsi tarvitsee heidän palvelujaan. Vanhempia tiedotetaan yhteydenotosta.

Kiireellisissä tapauksissa keskustelu on järjestettävä samana tai seuraavana työpäivänä. Psykologien ja kuraattorien neuvontapuhelin 044 - 7784013.

Esiopettajan on mahdollista konsultoida psykologia tai kuraattoria esioppilaan asioissa myös anonymisti, jolloin lapsen henkilötietoja ei kerrota.

Koulupsykologin tai vastaavan kuraattorin on myös mahdollista tulla mukaan yleiseen oppilashuoltotiimiin, jos etukäteen sovitaan konsultaatiosta. (anonymit caset).

1.7 Alle kouluikäisten lasten parissa tehtävä tutkimus – ja kuntoutustyö

1.7.1 Terveyskeskuspsykologit

1.7.2 Terapiapalvelut

1.7.3 Lasten kuntoutustyöryhmä

1.7.4 Kasvatus – ja perheneuvola

1.7.5 Salon lastenpsykiatrian poliklinikka

1.8 Lastensuojelu

2. Yhteisöllinen oppilashuolto

2.1 Oppilashuoltoryhmän kokoonpano ja toimintatavat

2.2 Oppilashuollon yhteistyö

(varhaiskasvatus, nivelvaiheen vuosikello)

2.3 Tapaturmien ehkäiseminen, ensiavun järjestäminen ja hoitoonohjaus

(turvallisuussuunnitelma, pelastussuunnitelma, lääkehoitosuunnitelma, laatukäsikirjan toimintaohjeet)

2.4 Esiopetuskuljetus

(kuljetusten odotusaikoja ja turvallisuutta koskevat ohjeet)

2.5 Suunnitelma lasten suojelemiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä

(Liite 3,4 ja liite 5)

2.6 Toiminta äkillisissä kriiseissä ja uhka – ja vaaratilanteissa

(Turvallisuussuunnitelma, laatukäsikirjan ohjeet, Salon kaupungin kriisityön ja henkisen ensiavun suunnitelma)

3. Yksilökohtaisen oppilashuollon järjestäminen

- 3.1 Lapsen yksilölliset tukitoimet
(YTE – käsikirja)
- 3.2 Yhteistyö lapsen terveyteen liittyvissä asioissa
- 3.3 Esiopetuksen oppilashuollon tuki lapsen elämäntilanteesta johtuvissa vaikeuksissa kuten perhe – ja lähisuhdeväkivalta tai päihde – ja mielenterveysongelmat
(Liite 5, turvallisuussuunnitelma)
- 3.4 Oppilashuoltokertomusten laatiminen ja säilytys
(Liite 2)
4. Oppilashuollon järjestäminen lasten – ja huoltajien kanssa
5. Oppilashuoltosuunnitelman toteuttaminen ja seuraaminen

Liite 3

OPPILASHUOLTOKERTOMUS

Lapsen nimi: _____

Henkilötunnus: _____ Kotikunta _____

Lapsen
osoite: _____

Huoltajan nimi ja
yhteystiedot: _____

Lapsen päiväkotiryhmä:

Tapaaminen järjestettiin ____/____ 20 ____

Vireillepanija/virka-asema:

Tapaamiseen osallistuivat:

Aihe/tilanteen kuvaus:

Kodin näkemys asiasta:

Lapsen tilanteen selvittämisen aikana toteutetut toimenpiteet kuten arviot, tutkimukset ja selvitykset:

Toteutetut toimenpiteet, yhteistyö eri tahojen kanssa sekä tukitoimet:

Tiedot asian käsittelystä, tehdyt päätökset ja niiden toteuttamissuunnitelma sekä niiden toteuttamisesta ja seurannasta vastaavat tahot:

Salossa _____/_____20____

(allekirjoitukset ja nimien selvennykset)

Lastensuojelulakiin (13.4.2007/417) perustuen teemme yhteistyötä neuvolan, koulun ja muiden yhteistyötahojen kanssa.

Liite 4**KIUSAAMISEEN PUUTTUMISEN SUUNNITELMA****Tavoite:**

Tavoitteessa olevien käsitteiden määrittely konkreettisesti (esim. turvallisuus -> mitä sillä tarkoitetaan?)

MITÄ KIUSAAMINEN ON?	MENETELMÄT KIUSAAMISEN EHKÄISEMISEKSI
MISSÄ TILANTEISSA KIUSAAMISTA ESIINTYY?	MENETELMÄT KIUSAAMISEN PUUTTUMISEEN
LASTEN ROOLIT KIUSAAMISTILANTEESSA	VANHEMPIEN OSALLISTAMINEN
MITEN SAAMME TIETOOMME KIUSAAMISEN?	LASTEN OSALLISTAMINEN
KIUSAAMISEN SEURANTA	SUUNNITELMASTA TIEDOTTAMINEN

Liite 5**Ohjeita suunnitelman laadintaan:****Tavoite:**

Tavoitteessa olevien käsitteiden määrittely konkreettisesti (esim. turvallisuus -> mitä sillä tarkoitetaan?)

MITÄ KIUSAAMINEN ON? suora – epäsuora kiusaaminen <ul style="list-style-type: none"> - fyysinen - sanallinen - psyykinen 	MENETELMÄT KIUSAAMISEN EHKÄISEMISEKSI
MISSÄ TILANTEISSA KIUSAAMISTA ESIINTYY? <ul style="list-style-type: none"> - vapaa leikki - ohjattu toiminta - sisällä - ulkona - siirtymät - päivittäiset toiminnot 	MENETELMÄT KIUSAAMISEN PUUTTUMISEEN
LASTEN ROOLIT KIUSAAMISTILANTEESSA <ul style="list-style-type: none"> - kiusaaja - kiusattu - avustaja - vahvistaja - puolustaja - ulkopuolinen 	VANHEMPIEN OSALLISTAMINEN
MITEN SAAMME TIETOOMME KIUSAAMISEN? <ul style="list-style-type: none"> - havainnoiminen - videoiminen - lasten haastattelut - vanhempien kertoma - lasten kertoma 	LASTEN OSALLISTAMINEN <ul style="list-style-type: none"> - kiusaaja - kiusattu - koko ryhmä
KIUSAAMISEN SEURANTA <ul style="list-style-type: none"> - miten seurataan? - miten kauan? - kuka seuraa? 	SUUNNITELMASTA TIEDOTTAMINEN <ul style="list-style-type: none"> - kenelle tiedotetaan? - koska? - miten?

Liite 6

Toimintaohje henkilöstölle: Lapsen kohdistuva uhka tai vaaratilanne

ASIA	TOIMINTAOHJE	YHTEYSTIEDOT JA VASTUUHENKILÖT
<p>Lapsi kertoo itseensä kohdistuvasta tai kotona esiintyvistä kaltoinkohtelusta</p> <p>Huoltaja tai lapselle läheinen henkilö kertoo lapseen kohdistuvasta kaltoinkohtelusta tai perheväkivallasta</p> <p>Huoli lapsen kaltoinkohtelusta herää</p>	<p>Työntekijä havainnoi lasta (lapsen muuttunut käytös, fyysiset/psykkiset merkit, lapsen leikin ja puheen havainnointi jne.)</p> <p>Työntekijä kirjaa ylös tekemänsä havainnot ja lapsen/huoltajan kertoman sellaisenaan. (pvm, aika, paikka, henkilöt ja tapahtumat)</p> <p>Kuuntele lasta, kerro lapselle, että asia ei ole lapsen vika, vakuuta lapselle, että häntä autetaan. Älä lupaa lapselle, ettet kerro asiasta kenellekään</p>	<p>Varhaiskasvatuksen työntekijä, yksikön johtaja</p>
<p>Vastuun jakaminen</p> <p>Jaa vastuuta, älä jää tilanteessa yksin</p>	<p>Keskustele tilanteesta tiimin ja esimiehen kanssa</p> <p>Konsultoi tarvittaessa alueesi sosiaalityöntekijälle tai lastensuojelun päivystykseen</p> <p>Sovi keskustelu-aika vanhempien kanssa ja käy heidän kanssaan läpi päivähoiton toimintamallit tilanteesta. Kerro lastensuojelulaista ja ilmoitusvelvollisuudesta ja sen tarkoituksesta.</p> <p>Kirjaa käydyt keskustelut</p> <p>Ohjaa tarvittaessa vanhemmat avun piiriin (esim. perheväkivaltatilanteessa)</p>	<p>Varhaiskasvatuksen työntekijä, yksikön johtaja, sosiaalityöntekijä</p> <p>www.salo.fi → sosiaali ja terveystoimi → lastensuojelu</p> <p>Lastensuojelun päivystys: 044 - 778 3108, ma - pe klo 8 - 16.00. Muuna aikana 112 (pyydä sosiaalipäivystäjälle)</p>
<p>Lasten suojeluilmoitus</p>	<p>Ota yhteyttä lastensuojeluun tilanteen arvioimiseksi. Tee tarvittaessa kirjallinen lastensuojeluilmoitus. Kerro vanhemmille lastensuojeluilmoituksesta ja sen syystä, mikäli mahdollista etukäteen.</p> <p>Varhaiskasvatuksen tehtävä on välittää huoli eteenpäin ja jatkaa yhteistyössä kasvatuskumppanina perheen kanssa. Sosiaaliviranomaiset arvioivat tilanteen ja perheen mahdolliset tukitarpeet.</p>	<p>Varhaiskasvatuksen työntekijä, yksikönjohtaja, sosiaalityöntekijä</p> <p>www.salo.fi → sosiaali - ja terveystoimi → lastensuojelu Lastensuojelun päivystys: 044 - 7783108, ma - pe klo 8.00 - 16.00, Muuna aikana 112</p>

Lapsi on välittömässä vaarassa	Lapsen ollessa välittömässä vaarassa, lasta ei saa päästää kotiin. Ole yhteydessä oman alueesi sosiaalityöntekijään tai sosiaalipäivystykseen, jotka jatkavat tilanteen selvittämistä.	Varhaiskasvatuksen työntekijä, yksikönjohtaja, sosiaalityöntekijä. www.salo.fi → sosiaali- ja terveystoimi → lastensuojelu Lastensuojelun päivystys: 044 – 7783108, ma – pe klo 8.00 – 16.00 Muuna aikana 112
Seuranta ja arviointi	Varhaiskasvatus seuraa ja arvioi tilannetta. Varhaiskasvatus jatkaa yhteistyötä perheen ja muiden yhteistyötahojen kanssa.	Varhaiskasvatuksen työntekijä, yksikönjohtaja, lasu, neuvola, perhetyö, kasper ym.